

SOTAINVALIDIN KUOLEMAN JÄLKEEN MYÖNNETTÄVÄT KORVAUKSET

Seuraavassa on yhteenveto invalidin kuoleman jälkeisistä korvauksista sekä korvauksen edellytyksistä.

HAUTAUSAPU JA HUOLTOELÄKE

Hautausapu voidaan myöntää invalidin kuolinpesälle ilman hakemustakin. Lesken toimeentulo ei vaikuta hautausavun tai huoltoeläkkeen myöntämiseen.

Edellytyksenä hautausavun myöntämiselle on, että invalidille sotilasvammalain perusteella vahvistettu työkyvyttömyysaste on vähintään 20 %. Huoltoeläkettä myönnetään, jos työkyvyttömyysaste on vähintään 30 %. Hautausapu ja huoltoeläke voidaan myöntää myös, vaikka vahvistettu työkyvyttömyysaste jäisi alle mainittujen prosenttirajojen, mikäli kuolema on aiheutunut korvatusta vammasta tai sairaudesta.

Hautausavun määrä vuonna 2010 kuolleen invalidin jälkeen on n. 2 271 euroa.

Vainajan elinkorkotiliä pankissa ei kannata lopettaa ennen kuin hautausapu ja mahdollisesti muut kuolinpesälle kuuluvat korvaukset on maksettu.

Maksettavan huoltoeläkkeen suuruus riippuu invalidin korvattavan vamman tai sairauden haitta-asteesta tai kuoleman korvattavuudesta.

Huoltoeläke voi vähentää kansaneläkkeen ja asumistuen määrää.

LAPSEN JATKOHUOLTOELÄKE

Hakemuksesta voidaan huoltoeläke myöntää 17- 23 vuotiaalle lapselle, joka opiskelun takia on estynyt olemasta ansiotyössä tai lapselle, joka ennen 17 ikävuotta syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden perusteella on kykenemätön elättämään itseään.

LISÄHUOLTOELÄKE LESKELLE

Lisähuoltoeläkettä voidaan hakemuksesta myöntää huoltoeläkettä saavalle leskelle, jonka toimeentulo omien tulojen turvin on vaikeutunut. Lisähuoltoeläkettä voi hakea myös sellainen leski, jolle ei makseta huoltoeläkettä sen vuoksi, että hän saa perhe-eläkettä liikennevakuutuslain tai tapaturmavakuutuslain perusteella.

Valtiokonttori tiedottaa lesken huoltoeläkepäättöksen yhteydessä mahdollisuudesta hakea lisähuoltoeläkettä, jos leski ei ole sitä hakenut.

Valtiokonttori hankkii selvityksen hakijan toimeentulosta yleensä paikallisen sosiaaliviranomaisen välityksellä tai hakijalta itseltään tai tämän lähiomaisilta. Lisäksi Valtiokonttori voi hankkia myös jäljennöksen sotainvalidin jälkeen laaditusta perukirjasta. Korvausta harkittaessa tuloina otetaan huomioon hakijan kaikki tulot nettomääräisinä mukaan lukien lesken saama huoltoeläke.

Vähennyksinä hyväksytään mm. kohtuulliset asumismenot, sairauskulujen omavastuuosuudet. Lääkekuluja otetaan vähennyksenä huomioon enintään 50 euroa kuukaudes-

sa. Menoina hyväksytään lääkäripalkkioiden, poliklinikkakäyntien ja terveydenhoitoon liittyvien matkakulujen omavastuuosuudet.

Asumismenoina hyväksytään kohtuullinen vuokra tai yhtiövastike vesi- ja saunamaksuineen sekä niiden lisäksi mahdollisesti suoritettavat lämmityskulut. Omakotitalossa asuvan asumiskustannuksina vuonna 2010 hyväksytään kaavamaisesti 220 euroa kuukaudessa. Lisäksi voidaan ottaa huomioon välttämättömiksi katsottujen lainojen, lähinnä asuntolainojen, korkokuluja. Myös välttämättömän ulkopuolisen kodinhoitoavun käytöstä aiheutuneita kustannuksia voidaan kohtuullisessa määrin ottaa huomioon. Tällöin on kuitenkin huomattava, että Kelan myöntämä hoitotuki usein kompensoi kustannukset. Hoitotuki tai sen saantimahdollisuus on katsottava ensisijaiseksi.

Lisähuoltoeläkettä voidaan myöntää hakijalle, jonka kuukausitulot hyväksyttävien menovähennysten jälkeen alittavat Valtiokonttorin määräämän myöntörajan. Myöntöraja on tänä vuonna 840 euroa kuukaudessa. Lisähuoltoeläkettä myönnetään yleensä sen verran, että nettotulot vähennysten jälkeen yltyvät myöntörajaan. Korostettakoon, että mainittu myöntöraja on kuitenkin vain ohjeellinen. Myös hakijan tai invalidin kuolinpesän varallisuus ja muut olosuhteet vaikuttavat asian ratkaisuun. Vaikka hakijan tulot jäisivät selvästi alle myöntörajan, lisähuoltoeläkettä ei välttämättä myönnetä, jos hänellä on huomattavia talletuksia tai hän on perillisten hyväksi luopunut vastikkeetta lain tai testamentin nojalla hänelle invalidin kuolinpesästä kuuluvasta huomattavasta omaisuudesta.

Lisähuoltoeläkettä ei yleensä myönnetä pysyvässä laitoshoidossa olevalle leskelle.

Lisähuoltoeläke myönnetään pysyväksi tai määräajaksi. Valtiokonttori voi oikaista voimassa olevaa lisähuoltoeläkepäätöstä, jos ne seikat, joista lisähuoltoeläkkeen suuruus riippuu, olennaisesti muuttuvat.

Vaikka hakija olisi saanut aikanaan hylkäyspäätöksen esimerkiksi kuolinpesän varallisuuden perusteella, hän voi myöhemmin hakea lisähuoltoeläkettä uudelleen, jos talletukset ovat huomattavasti vähentyneet omassa käytössä tai hänen taloudellinen tilanteensa muuten on oleellisesti huonontunut.

Lisähuoltoeläkkeen suuruus on hakijan toimeentulosta riippuen 44 - 550 euroa kuukaudessa vuonna 2010.

Lisähuoltoeläke ei vähennä kansaneläkettä, mutta voi sen sijaan vähentää mahdollisesti maksettavaa asumistukea.

KERTAKAIKKINEN KORVAUS LESKELLE, JOLLA EI OLE OIKEUTTA HUOLTOELÄKKEESEEN

Jos invalidin työkyvyttömyysaste oli vähemmän kuin 30 %, mutta kuitenkin vähintään 10 %, voidaan huoltoeläkettä vaille jäävälle leskelle myöntää hakemuksesta kertakaikkinen korvaus, jos hän on vailla kohtuullista elatusta.

Lieväammaisen invalidin kuoltua Valtiokonttori ilmoittaa leskelle mahdollisuudesta hakea kertakaikkista korvausta.

Valtiokonttori hankkii asian ratkaisemiseksi tarvittavan selvityksen hakijan toimeentulosta ja varallisuudesta yleensä paikallisen sosiaaliviranomaisen välityksellä tai hakijalta itseltään tai tämän lähiomaisilta. Yleensä Valtiokonttori pyytää myös jäljennöksen sotainvalidin jälkeen laaditusta perukirjasta.

Kertakaikkinen korvaus voidaan myöntää hakijalle, jonka kuukausitulot hyväksyttävien menovähennysten jälkeen alittavat Valtiokonttorin määräämän myöntörajan.

Myöntöraja on vuonna 2010 noin 785 euroa kuukaudessa. Jos hakijan tulot edellä mainittujen menovähennysten jälkeen jäävät alle myöntörajan, kertakaikkinen korvaus voidaan myöntää. Menot ja varallisuus kuten oma ja kuolinpesän varallisuus otetaan kertakaikkisen korvauksen myöntämisestä harkittaessa huomioon samoin kuin lisähuoltoeläkettä harkittaessa. Jos lesken talletukset ja osuus kuolinpesän talletuksista ovat yli 20 000 euroa, hakemus yleensä hylätään, elleivät tulot ole huomattavasti myöntörajaa pienemmät.

Lesken kertakaikkinen korvaus on vuonna 2010 kuolleen sotainvalidin jälkeen n. 7 538 euroa.

Kertakaikkista korvausta on haettava vuoden kuluessa invalidin kuolemasta.

HUOLTOELÄKKEEN UUELLEEN SUORITTAMINEN TOISTAMISEEN LESKEKSI JÄÄNEELLE

Sodassa kuolleen tai sotainvalidin leski, jonka myöhempi tai myöhemmät avioliitot ovat purkautuneet kuoleman tai avioeron vuoksi ja purkautumisesta on kulunut kolme vuotta, voi hakemuksesta saada jälleen huoltoeläkettä. Edellytyksenä kuitenkin on että hänen työ- ja ansiokykynsä sekä varallisuutensa ovat niin vähäiset, että hän on vailla kohtuullista elatusta.

Hakemukseen on syytä liittää virkatodistus, josta ilmenevät hakijan kaikki avioliitot, ja oma selostus toimeentulosta ja varallisuudesta. Asian ratkaisemiseksi Valtiokonttori pyytää toimeentuloselvityksen yleensä paikallisen sosiaaliviranomaisen välityksellä tai hakijalta itseltään tai tämän lähiomaisilta ja usein myös jäljennöksen viimeksi kuolleen puolison jälkeen laaditusta perukirjasta.

Huoltoeläke voidaan myöntää, jos hakijan nettotulot hyväksytyjen asumiskustannusten (vuokra, lämmitys), sairauskulujen ja välttämättömien velkojen korkokulujen vähentämisen jälkeen jäävät alle 785 euron kuukaudessa vuonna 2010. Menot ja varallisuus kuten oma ja kuolinpesän varallisuus otetaan korvausharkinnassa huomioon samoin kuin lisähuoltoeläkettä tai kertakaikkista korvausta harkittaessa.

Leskellä, jolle on alettu suorittaa huoltoeläkettä uudestaan, on mahdollisuus hakea myös lisähuoltoeläkettä.

KORVAUKSET OVAT VEROTTOMIA

Leskelle maksettavat korvaukset ovat verottomia kuten invalidillekin maksettavat sotilasvammalain mukaiset korvaukset.

Veikko Havo
VALTIOKONTTORI